

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

Corpus Christi

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

Andit domine vos mittitis nau-
cios p diuersas mundi pres: z cer-
tos rumores de vita via auditis.
Bed video q facitis sicut xps q
sciens omia que dicebantur de eo
nihilomi? interrogabat discipulos
suos. Et ideo ego dico vobis q d
vobis dicitur q ecclesias grauatis
sententias otemntis augurijs ite-
ditis iudeis z sarracenis nimis fa-
netis. consiliarijs vris non acqnie-
scitis. vicarium dei debonestatis.

Quarto debz esse iusta. Legi
in eodem libro. Q, cuz papa Gre-
gori? correctonem quorundam mo-
nasteriorz comisisset qbusdam fra-
tribus. z illi non fuato iuris ordi-
ne iustam correctonem fecissent.
rephensi a papa. Andit fr jorda-
nensis. D; sancte frequenter mihi
accidit cum vellem declinare ad
aliqua abbatiam cisterciens. q in-
ueni aliquam viam comunem q ducit
ad portam longam vel circularē
q tediū erat mihi tm circūire cū
tamē abbatia esset ppe octos me-
os. z aliqñ iui p priata z cicius p-
ueni ad portam. Crudelis g? fuissz
portatus si compulisset me ad re-
deundum ad viam comunem. z si
sup hoc me grauassz. ita dico i p-
posito. via iuris est longa z circu-
laris. **B**ed hec correctio z dispo-
sicio iusta fuit z breuis. z ido gra-
uari non debemus si breuem viā
eligim? dimissa longa.

De Corpore christi

Corpus xpi est in sacramē-
to altaris. ostendūt omēs
creature sequētes. **P**ri-
mo apes. Refert jacob?
de vitriaco. Q, dum quidā sacer-
dos deferret corp? xpi p viam. et
custodiret negligēter ipm pdidit
cum pixide in qua portabat. z qz
iuxta via erant aluearia apū omēs
exeuntes de suis cauernis circū-
cinerūt pixidem. circūquaqz edi-
ficauerūt tabernaculuz in modū
eccleie. nec aliqua res imunda au-
debat appropinquare illi taber-
naculo. S; statim qñ transibāt ai-
malia ab apibus viriliter repelle-
bantur. Cūqz hoc fuissz denuncia-
tum eccleie. z sacerdos illuc cū de-
uotione iuisset. tunc apes se diuis-
dentes p medium p quoddaz fo-
ramen illius tabernaculi illi sa-
cerdoti pixidem ostēdebant. Qui
recordatus de perditiōe pixidis
cum fletu corpus xpi recuperans
apes ad sua aluearia reuertūtur.

Item ad idem. Refert Eef. q
quondam fuit quedam mulier q
aluearia apum habens. vt melius
veniret z magis multiplicaretur
didicit vt si corpus xpi ponētur i
medio apum sequeretur quod op-
tabat. Tunc semel recepta comu-
nionē z abscondita in alueario a-
pum posuit. Tunc omnes apes al-
uearium exeuntes ad flores mitif-
simos auolantes vnam ecclesiam
cū altari fenestris cuz cāpali fe-
cēt. z s; altae corp? xpi locauerūt.

Eūq; columna lucis de nocte staret sup alueariū. Gētes mirati cū deuotōne apierunt. z in presentia ep̄i de alueario sine fractōne illa ecclia extrahitur. z corp⁹ Dñic⁹ in altari videtur. Scita aut̄ veritate a muliere cui⁹ erant apes. z repto corpore xp̄i cum illo tabernaculo ad eccliam tante virtutis ponitur esse cera illi⁹ tabernaculi. vt igni exposita nō immutet.

Hecdo agnoscūt eum animalia. Refert Esf. Q; quidaz sacerdos dum ad quādam infirmum distantem deferret corpus xp̄i i pascuis animaliu sibi cecidit. tūc omia animalia oues z boues azimi z equi circulum rotūdum faciētes circa eum cū mirabili rugitu circa corpus xp̄i flexis gēibus stabāt. Et dum pastores stupefacti venerūt z in medio albā hostiā iuēssent dū vellent ingredi nullo mō poterant. z ip̄i etiā compuncti de suis p̄cc̄is p̄strati deū flēdo laudabāt. Eūq; sacerdos veniss; ad infirmū corp⁹ dñicum nō inueniss;. cū dolore rediens inueit corp⁹ Dñic⁹ omīno illesum. z recepto honorifice animalia ad pascua recesserūt cum añ se mouere nō possent.

Item ad idem. Accidit in dyocesi andegauēsi. Q; dū sacerdos quidā ad coicanduz infirmos accederet. z p quādam locū cōmunez transiret. obuius fuit ei quādam iudeus cū pulcherrimo equo. Eūq; iudeus absq; omī reuerētia subi-

ro vell; trāsire. equ⁹ genua flexit z cū lacrimis reuerētia exhibebat. z suo supplicabat creatori. **Q**uod cum iudeus calcaribus z verberib⁹ eum compellēt ad surgen- duz nunq̄ amoueri potuit donec corpus xp̄i reuerēter transiret. z vox h̄cemodi audica fuisse narratur. **A**gnosco creatorē meū qm tu negas de virgine natū. **T**ūc iudeus compūctus ex taz magno z euidenti miraculo. z xp̄o credidit z baptisim⁹ suscepit. **T**ercio ip̄m ofitentur pisces. **A**ccidit in p̄uincia **M**arbonēsi q quidā heretic⁹ informaret vel doceret quādam piscatorē p quem modū poss; abundari in captura pisciū. **T**ūc piscator diligēter requirens modū respondit iude⁹. **R**ecipe corp⁹ xp̄i z sua in ore. z ad d omū tuam portā. z in ore primi piscis pone corpus xp̄i. z extūc quotq; pisces ueris retinebis. **Q**ui camplēs audita. z ex hoc ditatus. p̄ verecundia p̄ xxx annos sine d̄essione stetit. **A**ccidit ḡ vt ille heretic⁹ q hoc docuerat cōuertētur ad xp̄m z mirabili mō iduceret p̄p̄m ad susceptōne z ad reuerētia sacramenti altaris. **Q**uod audiens piscator. p̄nā ductus cōfessus est hoc p̄cc̄m et non absolut⁹ a sacerdote monitus fuit vt a cōione desistēt quousq; ip̄e absolutōnez habuiss;. **Q**ui mirabili modo compūct⁹ ad locum in quo cōmiserat p̄cc̄m accessit z flens z dolēs. **D**ū eleuass;

caput vidit in alia parte fluminis
 piscem stantem corpus **P**nicū in
 ore ostendētem. z ad eum directe
 accedētem. ipe vero non audens
 tangere nec recipere pisces. curres
 celeriter nūciauit sacerdoti. z ve
 nientes ambo dum nō viderēt ce
 perūt cum maximis lacrimis dñm
 rogare vt grām suā ostenderet.
Statim piscis appuit z in ore cor
 pus xpi retinuit. z ad euz directe
 veniēs in manu sacerdotis illd re
 posuit. **Q**ui corpus xpi z pisces re
 cipiens. hoc miraculū ppto predi
 cavit. **Q**uarto confitentur z co
 gnoscūt demones corpus xpi esse
 in sacramento altaris. **D**icitur qd cū
 quidā dmones aduocassz. z sacer
 dos cum corpore xpi trāsiret per
 cameram demon se pstravit in si
 gnum reuerentie. Eūqz fuissz req
 situs ab icā tatore qre hoc fecissz.
Rādit demon qd quia erat pctōz
 tuus. in cui⁹ ptāte celum. angeli.
 demones. z infernus sunt posita.
Tandē rōpeunte sine corpore xpi
 dyabolus flexit genua. **E**t cū iter
 rogaret quare hoc faceret. cū ibi
 non essz corp⁹ xpi. **R**ādit qd ipe
 est locus in quo māsit. vbi debēt
 addiscē xpiani qd pmtiosum sit qd
 corpus xpi recipiens in luto vo
 luptatum proijciat. **I**tem ad
 idem. **F**rater jordanis pdicatoruz
 nota. **A**gē. dum ad qndam eccliaz in q
 erat demoniac⁹ venisset. coraz mk
 tis astantib⁹ demoni impatur vt
 ab obfesso exiret. **Q**ui tēnuīt tūc

Et isto frater jordanis ad fenestras
 vbi erant hostie non ose crate ac
 cessit. z vnam accipiēs z in ore d
 moniaci posuit. picipiendo vt i vie
 fute dei exiret. **T**ūc demoniacus
 cū dentib⁹ destruens hostiaz sub
 sannādo incepit rodē dicens. nō
 exhibo p te. quia hic nō est xps. **E**t
 tandem vnā osecratam accipiēs
 dixit. **H**ic est xpus. tūc demon re
 spondit. **V**ez est. z ideo pñiam ei⁹
 non possuz ferre. z recedo ab isto.
Item ad idem. **L**egit in mira
 culo beati **P**etri martiris de ordi
 ne fratrz pdicatorz qd cū ipe quē
 dam heticum cōuertissz. z ille per
 alios heticos fuisset puerfus. **T**ūc
 cidit vt beatus **P**etr⁹ cum iteruz
 visitaret eum post cōuersionem.
Qui respuens ei⁹ confortiuz. ami
 ciciam z hospiciū interdicēs. bea
 tus **P**etr⁹ interrogauit causā rei.
Tūc heretic⁹ qdammō increpan
 do eum dixit. **D**ecepisti me cuz v
 bis tuis z falsitatib⁹. **T**ūc sanct⁹
Quo ostat tibi vt deceperim. tūc
 heticus dixit. **F**rēs mei duxerunt
 me ad qddam templuz mire alti
 tudinis magtūdis z pulcritūdis
 in quo vidi xpm z mrem ei⁹ virgi
 nem cū celesti curia in cathedris
 aureis residē. a qb⁹ misericordiaz
 sum cōsecutus. z ab eis audiui qd
 tu falsitatez errorem z nō verita
 tem doces. **T**ūc sanct⁹. **S**i ista ve
 ra sunt. z hoc cū tuis potestis mi
 hi ostendere vobis adherebo. et
 qd pdico reuocabo. **Q**ui accedēs

ma fleu
 n exhibe
 rea tozi
 bus z per
 ad surgen
 uit donec
 ransiret
 uisse nar
 e meū qm
 ū. **T**ūc ju
 magno z
 d credidit
 Cerdo ipm
 dit in pom
 ā heretic⁹
 qndaz pi
 ssi abun
 ic pisca
 nodū re
 xp⁹ xpi
 am poi
 pone cor
 pilos vo
 amples as
 verecun
 effione ste
 eretic⁹ q
 r ad xpm
 pplm ad
 az sacra
 ma pisca
 est hoc
 acerdote
 e desisti
 s habuisti
 mōpē
 it pām
 ū cū

18.

Nota.

R

ad alios hereticos. et factum expli-
cans. gauisi valde. in crastinum die
statuerunt. et sanctum adduxerunt
ad locum prefatum. Tunc sanctus
mane consurgens missas celebra-
uit. et duas hostias consecrauit. vna
assumpsit. et alteram reuerenter in
pixide secum portauit. et ad locum
predictum. vna cum hereticis pre-
xit. Qui videns claritatem pallacij. et
pulcritudinem. fulgorem residen-
tium in thronis. et pulcritudinem assi-
stentium. subridere incepit. Tunc illa
que ab hereticis credebatur mater
dei. dixit sancto. Eurus maledicte pe-
tre cum etioribus. et falsitatibus tuis
decipis. et corumpis creatos. et re-
demptos pro meo filio. Tunc san-
ctus. Que estis vos que talia dici-
tis. tunc illa dixit. Ego sum mater
dei. et hic est ihesus christus filius meus.
et hic sunt seruitores mei angeli.
Tunc sanctus corpus christi extrahens
de pixide quam secum portauerat.
ait. Si vos estis mater dei. et isti sunt
seruitores vestri. exhibete reueren-
tiam filio vestro. qui est verus deus
et verus homo. Statim fulgura ce-
ciderunt. et cum maximis flammis. et fe-
toribus illa illusio evanuit. et iue-
nerunt se omnes in loco fetido. et cor-
rupto. et ex tam magno. et mirabili
miraculo conuersi sunt. et fuerunt
christo. Item ad idem. scilicet quod dmo-
nes confitentur christum. Accidit in
partibus tholosanis. quod dum quidam
hereticus pessimus fuisset ductus
ad ignem. et fuisset in medio maximi

ignis. tunc incepit clamare. Deus
meus adiuua me. tunc ignis in me-
dio est diuisus. et circumquaque diui-
sus non ei nocuit. Secundo accendi-
tur ignis. et in eo proiectus. dum cla-
masset sicut prius. aqua maxima de
celo descendit. et ignem extinxit. Cum
quidam populus vellet eum liberare. et in-
quisitorem secundum predicatorum combu-
rere. inquisitor accepto corpore christi
secrete prexit ad locum in quo erat
preparatus copiosissimus ignis. et ex-
trahens corpus christi in presentia totius
populi sic dixit. Domine ihesu christe qui pre-
cepisti zizamiam colligere. et in ignem
mittere. rogo pro hoc sacrum corpore
tuum quod hic est. ut ostendas po-
tentiam tuam super hoc membrum diabo-
li. qui negat quod tu non es. hic in hoc
benedictissimo sacramento. Cum ergo
hereticus fuisset proiectus in ignem. et
clamaret. Deus meus adiuua me.
Demon respondit. non possum. quia
deus verus. et verus homo in illa
hostia est. qui non solum meum pos-
se abstulit. sed etiam expellit ne
hic plus valeam imorari. sed iua-
lescere flamma hereticus est combu-
stus. Item ad idem. fuit quidam
incantator. qui habens demonem
inclusum in quodam anulo. Dum
quidam die loqueretur cum eo. demonem in-
cepit clamare. Dimitte me. obse-
cro ut fugiam paululum. et reuer-
tar statim ad obsequium tuum. Cumque
ille concessisset. et demonem reuersus
fuisset. inquisiuit causam recessus.
tremoris. et doloris. Cumque demon

gendum deberet accedere cum maxi-
 mis lacrimis rogavit deus dicens
Domine deus propter caritatem quam
 dilexisti humanum genus impediri
 linguam meam ut non possim pro-
 ferre. Illa que scripta sunt in istis
 quaternis de sacramento altaris
 si fit ibi aliquid contra fidem. Tunc
 statim christus stetit super quaternos
 cum mirabili claritate et ait. **D**ia-
 recta sunt et vera. Et cum socius
 suus hoc videns pro prioris pisentis
 iuisset et alijs et venissent unacumque
 socio viderunt cameram plenam
 claritate et sanctum Thomam per
 duos palmos stantem et elevatum
 a terra. **I**tem ad idem quod iusti
 agnoscunt. Legitur in historia lo-
 bardica quod cum Hugo de sancto
 victore in infirmitate ultima labo-
 raret et nullum cibum retinere pos-
 set corpus dominicum cum multa in-
 stantia postulabat. Tunc fratres
 eius turbationem sedare volentes
 simplicem hostiam ad instar cor-
 poris domini sibi detulerunt. **Q**uod
 ille per spiritum agnoscens ait. **M**i-
 serereatur vestri deus frater quia me
 deludere voluistis. **N**am ille quam
 potastis non est deus meus. Tunc
 illi curientes ad corpus dominicum de-
 tulerunt. **Q**uod ille videns cum fle-
 tu sic ait. **A**scendit filius ad patrem
 et spiritus sanctus ad deum qui fecit
 illum. Et hec dicens emisit spiri-
 tum corpore domino etiam disparere.
Item ad idem. Refert **C**es-
 quod quidam monachus de ordine ci-

stericium cum in die natalis in qua-
 dam altari celebraret cum lacri-
 mis facta transsubstantiatione iam
 non speciem panis sed infantem
 pulcherrimum vidit cuius amore suc-
 census et pulchritudine delectatus
 et complexus est eum et dum sic su-
 per corporale reposuisset formam
 sacramentalem reassumpsit.
Septimo cognoscunt ipsum esse
 pueri. **F**rater quidam familiaris
 cuidam nobili viro domum eius fre-
 quenter et filium eius unicum plu-
 rimum diligebat et quia puerilia
 ei afferebat puer sequebatur eum ubi-
 que. **E**t cum ad ecclesiam fuisset eum
 secutus ubi frater otine celebra-
 bat stans puer iuxta fratrem vi-
 dit manifeste in elevatione corpo-
 ris christi puerum in manibus dicti
 fratris vidit postea fractionem et
 summptionem et ideo fugit et abscon-
 dit se in turri. **Q**uesitus autem et
 inventus nullatenus venire voluit.
Eunq; frater ille iuisset ut eum
 adduceret puer clamavit. **S**alva-
 te me salvate me quia iste vult me
 comedere sicut hodie comedit ve-
 num pulcherrimum puerum in qui-
 rentes vero causam dicti invene-
 runt quod de sacramento altaris hoc
 vidisset. **O**ctavo probat eum
 ibi esse ignis. Legitur in Mariali
 quod quidam puer filius Iudei du-
 ctus ad ecclesiam christianorum
 cum alijs ad communionem ac-
 cessit. **Q**uod cum patri innotuisset
 eum in fornacem ardentem projecit.

Quod aspiciens mī tanq̄ furiosa
 civitatem totam vocibus doloro-
 sis implevit. concurrūt xp̄iam z i
 cēdia ab ore fornacis huc z illuc
 dispergi aspiciant. z dissipato iḡ
 ne inuenerūt puerūz quasi super
 plumas mollissimas discubentes.
 Et abstracto illeso ab igne. refe-
 rebat q̄ mulier illa in cui⁹ basili-
 ca panem accepat. sedens in ca-
 thedra cum paruulo filio me suo
 pallio ne ignis mihi nocerz ope-
 ruit. Et tunc infromittētes p̄iem
 in fornacem consumptus est i mo-
 mento. **I**tem i baiona fuit cō-
 busta vna ecclia. z cum corp⁹ xp̄i
 ess; in pixide argentea. in bursa li-
 nea combustis omib⁹. z liq̄facto
 argento. bursa cum corpore xp̄i i
 medio flāmarum stetit. illesa.

De Cruce

Cruce multas virtutes o-
 patur in nobis. **P**rimo
 est demonis fugatiua. **L**e-
 gitur in vita beati Longini q̄ dū
 imundus spūs exiisset ab ydolif
 intrauerunt gentiles. z dū fuisset
 requisiti causam hui⁹. **R**ūderūt
 vbi non est xp̄s nec eius signum.
 ibi est habitatio nostra. **I**tem
 ad idem. Legitur in passione Ep̄i
 priane z iustine virginis. **Q**ū cū v-
 nus magnus hō adamauerat ju-
 stinam. nec precib⁹. nec promissis
 vel minis vellet ei consentire. vel
 eius coniugio copulari. voluit eā

rape. sed facto ab ea signo crucis
 pdidit virtutem supandi. **E**unqz
 ille **E**p̄riano incantatori dedisset
 duo talenta vt p̄ maleficia eā ha-
 beret. **D**um q̄sdam vngētam de-
 disse; diabol⁹ ad qd̄ seq̄batur mi-
 rabilis temptatō. facto signo cru-
 cis. demonem cōfutum victuz fu-
 gavit. **E**ūqz fuisse; vocatus ali⁹ for-
 tior. z dedisse; medicamentum for-
 tius. etiam p̄ signum crucis ipsuz
 abiecit. **T**andē vocatur princeps
 demonū qui in spē mulieris v̄gi-
 nis se transfigurās. dum ip̄am in
 flāma ret ad cōiugiū. z rediret ad
 seip̄am. demonem ofusum emisit.
Cūqz demon fuit cōiuratus a Ep̄i
 priano p̄ quid vincebatur coact⁹.
Rūdit p̄ crucem xp̄i. qui infernū
 claustra confregit. **I**tem ad idē
 Legitur in libro de septem domis
 spūs. q̄ euz quidā diabolus iras-
 set corpus cuiusdam iuuenis mor-
 tui. fact⁹ est cuiusdaz Ep̄i p̄uus. z
 cum strēnuissime p̄uiter fact⁹ est
 eius camerarius. **E**um aut̄ iret ad
 cameras luna lucente. z ip̄e por-
 taret lumen. q̄siuit q̄nta ess; luna.
Rūdit iste. xxij. z Ep̄us ait. **Q**uo-
 tu sciuisi hoc ita cito. cū nescias
 iras. respondit p̄uitor. z ego vidi
 q̄n facta fuit. z postea continuauit
 semp̄ eius cursum. **T**unc ep̄us stu-
 pens siḡuit se signo crucis. z de-
 mon cadauē relicto. sicut fulgur
 euauit. **I**tem ad idem. **L**egit⁹
 in libro de septem domis spiritus
 sancti. **Q**uidam homo fuit qui

3.

7